

4.1. ТӘСІЛДЕР МЕН ҰСТАНЫМДАР

Тұрақты даму үшін білім берудегі іс-әрекетке үйрету тәсілдерінің негізінде жатқан ұстаным өзгерістерді оқыту процестері ретінде ТДМБ компонентінің кеңеюінен байқалады.

Оқытуға негізделген өзгерістер қатысушылар өз әлеміндегі қайшылықтарды анықтап, шешкен кезде және барлық адамдар өзгермелі әлемде бірге өмір сүрген кезде пайда болады. Педагог үшін білім алушының іс-әрекетіне, оның білімін өзгерістерді бірлесіп жүзеге асыру үшін пайдалану қабілетіне назар аудару маңызды.

ТДМБ туралы көптеген заманауи көзқарастар әлі күнге дейін алғашқы тұжырымдамаларды көрсетеді, мысалы:

- Колбтың «эксперименттік оқыту циклдері».
- Шонның «Қос оқу цикліне» енгізілген рефлексивтілік.
- Уолстың «әлеуметтік оқыту», тұрақты болашаққа өтуге бағытталған трансформациялық оқыту орындары ретінде білім беру және оқыту ортасын ақпараттандыру үшін пайдалы синтез.

Осы және басқа оқыту теорияларының көпшілігі тұрақты дамуға бағытталған оқу ортасын құруға көмектеседі.

Білім беру ХХІ ғасырдың қиындықтарына сәйкес келуі керек және оқу процесінде 4 аспектіге назар аударуы керек:

1. Тануды үйрену, яғни түсіну құралдарына ие болу.
2. Қоршаған ортаға шығармашылықпен ықпал ету үшін жасауды үйрену.
3. Адам қызметінің барлық түрлеріне қатысу және басқа адамдармен ынтымақтастық жасау үшін бірге өмір сүруді үйрену.
4. Бар болуды үйрену, алдыңғы үшеуінен туындайтын маңызды даму.

ТДМБ тұжырымдамасы дамып келе жатқанда, ол оқытудың осы аспектілеріне қол жеткізу құралы ретінде қарастырыла бастады, сонымен қатар қосымша жағдайды түсіндіруге көмектесті: өзін және қоғамды өзгертуге үйрену, адамдарға тұрақты болашақты қалыптастыру және одан ләззат алу үшін жауапкершілікті өз мойнына алуда құндылықтармен, қабілеттермен бөлісу.

Тұрақты дамуға арналған білім беру құрылымы көптеген білім беру теорияларына, соның ішінде эксперименттік оқыту теориясына, коммуникативтік әрекет пен ақылға, сыни практика мен сыни педагогикаға, бірлескен зерттеулерге және практикалық қауымдастықтарға сүйенеді.

Әртүрлі теориялар шеңберінде (эмпирикалық оқыту теориясы, коммуникативтік әрекет теориясы және т.б.) ТДМБ компоненті білім беру жүйесін реформалаудың және білім сапасын жақсартуға қол жеткізудің қуатты құралы ретінде қарастырылады.

Кестеде педагогтерге оқу процесінде ТДМБ компонентін интеграциялау аясында келесі жұмыс түрлері мен әдістерін қолдану ұсынылады.

ТДМБ компонентін интеграциялау бойынша жұмыс түрлері мен әдістері

Сабақ тақырыбы	Түрлері мен әдістері
<i>1-модуль «Нормативтік құқықтық актілер»</i>	<i>Теориялық бөлім</i> Мини-дәріс Терминологиялық карта Венн диаграммасы Миға шабуыл Кері байланыс
	<i>Практикалық бөлім</i> Терминдерді қолданатын ассоциативті қатар Синквейн Әр түрлі НҚА-мен өзіндік жұмыс НҚА талдау бойынша топтық жұмыс «Мен бөліскім келеді» топтардағы жұмыс Денотат графиктері Модельдеу (топтық жұмыс)
<i>2-модуль «Қазақстандағы тұрақты даму стратегиясы»</i>	<i>Теориялық бөлім</i> Мини-дәріс Миға шабуыл Кері байланыс Терминологиялық картамен жұмыс «Мен білемін/білдім/білгім келеді» технологиясы

	<i>Практикалық бөлім</i> Модельдеу (топтық жұмыс) Галерея Іскерлік ойын Тыңдаушының рефлексиялық журналы Мектептегі ТДМБ моделін жобалау Тренинг Сабақтан тыс іс-шараларды әзірлеу конкурсы Шеберлік-сыныптар «Мен бөліскім келеді» топтардағы жұмыс
3-модуль «ТДМБ компонентін білім беру мазмұнына интеграциялау»	<i>Теориялық бөлім</i> Әңгіме-дәріс Миға шабуыл Терминдермен жұмыс Денотат графиктері
	<i>Практикалық бөлім</i> Микро топтарда жұмыс істеу Өзіндік жұмыс Практикалық сабақ Шеберлік-сыныптар Кластер Терминологиялық карта Кейс-стади Шағын тренинг «ТДМБ компонентін мектептегі білім беру мазмұнына интеграциялаудың тәсілдері мен психологиялық-педагогикалық принциптері» топтық жұмыс Пікірталас Галерея MIND MAP

	Идеялар кілемі Эссе
4-модуль «Практикалық жұмыс» 4.1 Оқыту және тәрбиелеу процесінде білім алушылардың дағдыларын қалыптастыру Hard skills - пәндік салаға қатысты дағдылар Soft skills - әлеуметтену дағдылары Self skills - өзін-өзі тәрбиелеу және үздіксіз білім беруге келу дағдылары 4.2 Оқыту үдерісінде педагогтерді әдістемелік және әдістемелік сүйемелдеу 4.3 ТДМБ-ға оқытудың күтілетін нәтижелерін талқылау 4.4 ТДМБ компонентін оқу процесіне интеграциялау бойынша педагогтерге кеңес беру және қолдау	Кластер Сабақты модельдеу Семинар Шағын жоба Іс әдісі Топтарда жұмыс істеу Ассоциативті қатар Идеялар жәрмеңкесі Галерея Жобаларды әзірлеу Тірек конспектілерін әзірлеу Зерттеу Анықтамалық сұлба Шешім ағашы Нақты жағдайларды талдау Ситуацияны талдау әдісі (case-study) Ауыстырылатын жұптарда жұмыс істеу «Дұрыс-дұрыс емес пе?» Инфографика Праксеологиялық практикум Венн диаграммасы Кросс-пікірталас Стартаптар Фестиваль, байқау Тренинг Синквейн Рөлдік ойын Эксперимент бағдарламасын жасау

	Блум таксономиясын ТДМБ компонентін білім беру мазмұнына кіріктірудің сәттілігін бағалау әдісі ретінде қолдану Дөңгелек үстел (пікірталас) Пікірсайыс Денотат графиктері Жаһандық азаматтық рухында педагогикалық әдістемелерді әзірлеу ТДМБ компонентін білімге кіріктірудің педагогикалық әдістемелеріне мысалдар Модельдеу (топтық жұмыс) ТДМБ компонентін қолдана отырып, сабақты әзірлеу конкурсы (ҚМЖ) ТДМБ бойынша жобаларды іске асыруды бағалау практикасы және т.б.
--	--